

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostolpna m m vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVA

Plačano do
Ljubljana
Površni franko
Ljubljana

Uredništvo:
Wolfova ulica 14. Telefon 300
Uprava:
Iriji trg 8. — Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo
prašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Zdravstveno stanje kralja Aleksandra se je zopet poslabšalo.

Pašić odide v Pariz. Aretiran komun. atentator.

Beograd, 23. sept. (Izv.) Iz zdravstvenih razlogov kralj Aleksander ne bo mogel se takoj odpotovati iz Pariza v domovino, kakor je bilo prvotno nameravano. Ministrski predsednik Nikola Pašić odpotuje prihodnje dni v Pariz in obišče kralja Aleksandra.

Beograd, 23. sept. Po vesti iz Pariza od 22. t. m., ki jo prinaša »Politika«, se je zdravstveno stanje Nj. Vel. kralja Aleksandra ponovno poslabšalo. V Versailles, kjer se kralj nahaja, so bili pozvani trije zdravniki, da ga pregledajo.

Beograd, 23. sept. Ministrski predsednik Nikola Pašić bo v kratkem od-

potoval na oddih v inozemstvo. Najprej bo posetil Nj. Vel. kralja Aleksandra v Versaillesu, nakar bo odpotoval v neko francosko kopalnico. Za njegove odsotnosti ga bo zastopal minister Marko Trifković.

Beograd, 23. sept. Tukajšnji listi poročajo iz Subotice, da so v Velikem Bečkereku aretirali dijaka Spasoja Stojanovića, ki je došel iz Moskve, da ubije našega kralja in ministrskega predsednika Pašića. Aretirani je vse priznal. Z njim sta došla tudi dva pomagača, ki ju je poslal Sima Marković. Za to dvojico se še ne ve, ali sta že aretirana. Preiskava je v teku.

Zakon o izvozu in izvozni carinski politiki.

Beograd, 23. sept. Danes dopoldne je bila seja zakonodajnega odbora. Nadaljevala se je generalna debata o poročilu prvega odseka izpremembe in popolnitve carinskih tarifov. Finančni minister dr. Kumanudi je pojasnil potrebo o izpremembi izvozne carinske tarife in o tem, da se mora dati vladi pooblastilo, da sme odrediti prepoved izvoza tudi brez sodelovanja finančnega odbora. Doktor Voja Veljković je zastopal poročilo sekcije, da vlada mora prepovedati izvoz v sporazumu s finančnim odborom. Finančni minister je v celoti zahteval, da se to sprejme, ker se s popuščanjem carine favorizira izvoz in se bo s tem popravila valuta. V posameznih točkah se je vladni predlog v sekciji izpremenil v tem smislu, da se prepoved izvoza vladi oteži in da se mora odlok o prepo-

vedi izdati v sporazumu s finančnim odborom. Prepoved izvoza se je sedaj odredila iz več razlogov, na primer ker se gotove pokrajine bile pasivne in se je s prepovedjo hotelo vplivati na cene, da bi te pokrajine prišle do cenejših živil, ali ker so izvoz izkoriščali špekulanti. Izvoz se je prepovedal tudi radi suše, kar ni bilo upravičeno in je treba pri tem postopati oprežno. Zato more biti sodelovanje finančnega odbora samo koristno. V istem smislu so govorili tudi poslanci Dulibić, Ljuba Jovanović in Gjonović. Z večino glasov je bilo v načelu sprejeto poročilo sekcije. Nato je odbor prešel na specialno debato. Stari naslov uredbe se je izpremenil takole: Zakon o izvozu in izvozni carinski tarifi. Ves zakon se je sprejel z malimi izpremembami. Seja se je zaključila ob 13.30.

Nova stanovanjska uredba.

Beograd, 23. sept. G. Kurbegović, predsednik tretje sekcije zakonodajnega odbora in ob enem poročevalec iste sekcije za stanovanjsko vprašanje je izdal poročilo o stanovanjskem vprašanju, ki bo prišlo na pretes na eni prihodnjih sej. V tem poročilu je najvažnejše to, da se bosta obe stanovanjski uredbi (za Srbijo in Črno goro ter za nove kraje) spopili v eno in modificirali tako, da bo stanovanjsko vprašanje v vsej kraljevini urejeno po enem principu. Uredba bo precej izpremenjena ter

bo šla posebno na roko zakupnikom in najemnikom, in sicer kar se tiče stalnosti najemnikov, kakor tudi glede namenj. Po tem poročilu gre tudi za to, da se tudi lastnikom novih zgradb ne da prevelik razmah v izkoriščanju zakupnikov in najemnikov, dočim se oziroma tudi na pravice lastnikov v toliko, da se ne bi onemogočilo zidanje novih zgradb. Vrednost izpremembe te uredbe je v tem, da se pri reguliranju pravic najemodajalcev ozira posebno na strošne najemnike.

Zahteve jugoslovanske vlade glede intervencije na Zapadnem Ogrskem.

Dunaj, 23. sept. (Izv.) Od strani male antante je bila stavljena Nemški Avstriji ponovno ponudba, tičoč se nastopa proti Ogrski. Tozadevni koraki male antante so bili doslej vedno brezuspešni radi protesta Italije. Kakor doznava vaš korespondent iz diplomatskih virov, je Jugoslavija stavila za svojo intervencijo napram Madžarski zahtevo, da se jugoslovanske čete ne ustavijo pred Budimpešto. Nameravalo se je za krajši čas zasesti Budimpešto. Glavni namen pa, ki ste ga imeli Jugoslavija in Češkoslovaška pri tem, pa je bil doseženje koridora med obema državama. Ta koridor naj bi po prvotnih načrtih šel po spornem ozemlju, kasneje pa se ga je nameravalo potegniti vzhodno po ogrskem svetu. Proti obema načrtoma (zasedenju Budimpešte in vzpostavitvi koridora) pa se je odločil protivila Italija. — V zadnjih dneh so se vršili med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Italijo tozadevni živahni pregovori, ki so baje dovedli do sporazuma. Italija je z ozirom na nastop Jugoslavije in Češkoslovaške proti Ogrski popustila. Na današnjem sestanku med Schoberjem in dr. Benešom se je o tem vprašanju ponovno razpravljalo. Jugoslavija in Češkoslovaška sta odstopili od svoje zahteve po koridorju, za kar dobi prva kot odškodnino ozemlje okoli

Mohača, slednja pa izboljšanje meje v Karpatorusiji. — Dalje se nam poroča od diplomatskih krogov, da v slučaju, ako bi Madžarska v zadnjem trenutku ne popustila, nastopilo skupno Češkoslovaška, Italija in Jugoslavija proti nji. V tem slučaju je krvoprelitje neizbežno. Avstrijska zvezna vojska bi tedaj dobila nalogo, da v ozemlju, zasedenem od čet imenovanih treh držav, vzdržuje mir in red.

Beograd, 23. sept. Italijanski poslanik na našem dvoru grof Manzoni je posetil zunanjega ministra Nikolo Pašića ter ga obvestil o sklepu zaveznikov v Parizu, da se proti Madžarski podvzame v prvi vrsti gospodarska blokada, ako pa bi to ne dovedlo do evakuacije Burške, se bo podvzela oborožena intervencija.

Beograd, 23. sept. Presbiro poroča iz Rima, da je imel ministrski svet sejo, na kateri je zunanji minister poročal o položaju, ki je nastal radi postopanja Madžarske v vprašanju zapadno-madžarskih županij. Minister je svojemu poročilu dodal, da zahteva Italija absolutno spoštovanje trianonske pogodbe, obenem pa je naglašal, da ne bodo v nobenemu slučaju poslani italijanske čete v te županije, da bi igrale tamkaj vlogo evropskih orožnikov.

Beneš ostane minister zunanjih del, Černy minister za notranje posle. — Program nove vlade se bo v prvi vrsti tikal agrarne reforme, socialnega zavarovanja, ločitve cerkve od države potom medsebojnega sporazuma, ter raznih uredb varčevanja. Stari kabinet se razpusti najbrže prihodno sredo in bo za ta dan že imenovan novi kabinet.

PRINC GJORGJE ZAPUSTIL PRAGO.

Praga, 23. septembra. (Izv.) Princ Gjorgje, ki se je par dni mudil v Pragi, je včeraj mesto zapustil.

NOVA SESTAVA ČEŠKO-SLOVAŠKE VLADE.

Praga, 23. sept. (Izv.) Zastopniki čeških večinskih partij so konfirirali včeraj in predvčerajšnjem o sestavi kabineta Švehla. Dosedaj je gotovo, da bo Švehla min. predsednik, dr.

Beograd, 23. sept. Danes dopoldne so v ministrskem predsedništvu položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Aleksandru ministri Uzunović, Miloje Jovanović, dr. Kukovec in dr. Spaho ki so bili odsotni, ko so bili ostali ministri v Beogradu zaprišezeni na zvestobo kralju.

PRISEGA MINISTROV.

Beograd, 23. sept. Danes dopoldne so v ministrskem predsedništvu položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Aleksandru ministri Uzunović, Miloje Jovanović, dr. Kukovec in dr. Spaho ki so bili odsotni, ko so bili ostali ministri v Beogradu zaprišezeni na zvestobo kralju.

MINISTRSKI SVET.

Beograd, 23. sept. Ministrski svet je imel noćoj sejo, na kateri se je pretesal pravilnik, izdelan v sporazumu s pridobitnimi krogi, s katerim se ima omejiti promet z valutami in devizami. Ta pravilnik je bil v glavnih obrisih sprejet. Samo v nekaterih postranskih stvarih se je izpremenil. Nato so razpravljali o proračunu za leto 1922 ter tudi o ureditvi proračuna za letošnje leto od meseca maja do konca decembra, ki se mora urediti z dvanajstinami, da se tako popolni ta vakuum. Potem se je razpravljalo o dveh čistilcih za čiščenje Save in Donave, ki nam ju mora izročiti Madžarska kot vojno odškodnino. Podpisali so se tudi ukazi za ministrstvo agrarne reforme, za vojno in prosveto ter je bilo odobrenih več manjših kreditov.

INVALIDSKI ZAKON.

Beograd, 23. sept. Ministrska konferenca za pretes invalidskega zakona, ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko, je začela svoje delo. Na konferenci so zastopane invalidske organizacije in zainteresirana ministrstva. Upati je, da se bo dosegel sporazum med invalidskimi organizacijami in ministrstvom za socialno politiko, tako da se bo ta zakonski načrt že začetkom prihodnjega meseca predložil vladi in potem parlamentu.

URADNIŠKI ZAKON.

Beograd, 23. sept. V ministrstvu za konstituanto in izenačenje zakonov se je pospešilo delo za dovršitev uradniškega zakona. G. Petrović, kasacijski sodnik, ki ga je vlada dodelila za dotično delo v zakonodajnem odboru, mora ves zakonski načrt dogotoviti še v tekočem mesecu, prve dni meseca oktobra pa se bo sklicala enketa uradniških združenj. Ko bo ta enketa odala svoje mnenje, bo vlada sklepala o tem zakonskem načrtu in ga predložila zakonodajnemu odboru.

UKAZ O NAMEŠČENJU PROFESORJEV.

Beograd, 23. sept. V prosvetnem ministrstvu je podpisan ukaz o nameščenju profesorjev in suplentov za vso kraljevino.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Zagreb, 23. sept. »Večere« poroča iz Beograda, da se smatra, da se bo gosp. Manzoni na sestanku z ministrskim predsednikom Pašićem dotaknil tudi vprašanja glede sestanka g. Pašića z italijanskim ministrom za zunanje stvari Della Torretta, ker se v Rimu o tem sestanku govori odkrito. Italija ima potrebo, da se o albanskem vprašanju sporazume z Jugoslavijo, ker je v zadnjem času naletela na Angleškem na odpor, ker so veliki angleški kapitalisti zainteresirani na albanskem vprašanju.

GOSPODARSKA POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO.

Dunaj, 23. sept. (Izv.) Včeraj so se začela posvetovanja med jugoslovansko in avstrijsko gospodarsko delegacijo. V prvi plenarni seji se je komisija razdelila v tri sekcije. Prva sekcija bo reševala vprašanje sekvostrov bivših avstro-ogrskih podaničkov. Druga sekcija bo obravnavala vprašanje onih produkcijskih in transportnih podjetij, ki imajo sedež v eni, a delokrog v drugi državi. Tretja sekcija se bo bavila s terjatvami do bivšega erarja. Jugoslovanski delegat je so: pomočnik ministrstva financ dr. Kostrenčić, dr. Aranjelović, dr. Vučković in dr. Hacin. Pogajanjem prisostvuje tudi naš generalni konzul na Dunaju.

VELIKI SEMENJ V GRADCU.

Ljubljana, 23. sept. V Gradcu se vrši od 24. sept. do 2. okt. t. l. veliki semenj. Vsem našim in tujim državljanom, ki želijo posetiti ta semenj, se bodo po nalogu ministrstva za notranje posle izdajali potni listi za tja in nazaj brez velikih formalnosti, ako bodo zainteresenti podvzeli pravočasno potrebne korake, da dobe potne liste.

Razpišite volitve!

Del radikalcev vehementno napada demokratskega notranjega ministra Pribičevića. V napadih Srbi niso izbirčni. Kakor čitamo v »Beogradskem Dnevniku« so mu očitali celo, da je onečaščal mlade deklice. Višek pa so dosegli napadi v najnovejšem času, ko vane na Pribičevića krivdo na umoru ministra Draškovića, češ Pribičević je organiziral atentat, da bi lahko zavzel Draškovićevo mesto.

Ni nam treba poudarjati, da se nam zdijo take trditve nemogoče, da celo smešne. Čeprav je nedavno radikalni list »Balkan« karakteriziral Pribičevića na ta način, da je dejal, da je Pribičević celo v stanu z mirno vestjo obesiti na Terazijah v Beogradu svojega lastnega očeta in bi bilo iz tega sklepati, da je mož vsega zmožen, mu mi zgornjih dejanj nikakor ne moremo pripisovati, dasi je v vprašanju ljubljanskega župana igral jako čudno vlogo.

S tem, da smo navedli nekaj slučajev iz borbe radikalov zoper Pribičevića, smo hoteli pokazati javnosti, da je Pribičeviću dobro znano, s kakimi sredstvi operirajo izvestni politiki proti njegovemu političnemu nasprotniku, ki jim je nevaren konkurent. Kot tak bi moral nastop slovenskih demokratov proti ljubljanskemu županu A. Pesku previdneje presojati. Predno je izrekel težko besedo v ministrskem svetu, da A. Peska ne more predložiti kralju v potrditev iz razloga, ker so neke priče izpovedale nejasne obdolžitve, bi se moral o stvari natančno informirati. Tege Pribičević ni storil, ampak je kratkomoval verjel dr. Žerjavu. S tem svojim postopanjem je, kakor bomo kmalu videli, kompromitiral celo notranje ministrstvo in še več: kompromitiral je celo ministrski svet, ki je prevzel odgovornost za Pribičevićev korak. Pribičević, ki je na slepo verjel Žerjavu, je v tem pogledu jako lahkomiselni politik. Saj je prišel nedavno od istega Žerjava v zelo neprijeten položaj v zadevi poslanca Brandnerja, tako da je moral naposled pošiljati popravke v časopise. Tudi takrat se ni natančneje informiral, marveč je izrekel težko obdolžitev zgolj na podlagi poročila dr. Žerjava in ni niti čakal uradnega poročila.

Kakor je videti gre mož po tej poti naprej. Pri tem gre tako daleč, da se ne ozira niti na predloge kr. pokrajinskega namestnika. Predlogu pokr. namestnika Iv. Hribarja, da naj se občinski svet v Ljubljani takoj razpusti in razpiše nove volitve in sicer na podlagi novih imenikov, mož ni ugodil, pač pa dr. Žerjavu, ki bi mu bile sedaj splošne volitve jako neprijetne, ker bi izšla iz njih JDS popolnoma decimirana, da se ima ponovno voliti župana.

Vsi ukrepi, ki so bili v zadnjem času izdani in zopet preklicani kažejo, da vlada v našem notranjem ministrstvu in to baš po krivdi strankarjev, ki hočejo vsak ukrep prilagoditi strankarskim koristim, velika zmeda, da naravnost anarhija. Take stvari se pri nas še niso godile. Tembolj obsodbe vredno je tako postopanje sedaj, ko je razpisano državno posojilo in bi bilo treba bolj kot kedaj prej z dobro administracijo pridobivati si zaupanje državljanov. Ako bi vedeli, da kaj pomaga, bi mi rotili naše državnike, da naj končno vendar že nehajo svojo pogubno politiko. Drugega nam ne preostaja, kakor da čakamo na izpremembo režima in zahtevamo nove volitve, ki morajo popolnoma pomesti s sedanjim strankarskim režimom. Voilci, ki nam je pri srcu procvit Jugoslavije, nočemo več nositi križev, ki nam jih dan za dnem nalaga radikalno-demokratska strankarska koalicija. Zato zahtevamo volitve! Do tega imamo tem večjo pravico, ker je konstituanta končala svoje delo, za kar je bila poklicana, in sprejela ustavo. Zakonodajna skupščina pa mora biti ponovno voljena. Zato: volitve!

POTNI LISTI ZA INOZEMSTVO.

Beograd, 23. sept. Vse trgovske in obrtne zbornice so se obrnile na ministra za trgovino in industrijo, da bi se ukinita naredba vojne ministra, s katero se prepoveduje izdajanje potnih listov za inozemstvo za vse one osebe, ki v tekočem in prošlem letu niso vstopile v vojsko. S tem je najbolj prizadet trgovski svet, ki mora radi svojih poslov potovati v inozemstvo. — Smatra se, da bo vojni minister storil vse, da se trgovcem olajša potovanje v inozemstvo.

OSEBNI PROMET Z NEMŠKO-AVSTRIJO.

Ljubljana, 23. sept. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Železničarska stavka na progji Dunaj-Mürzschlag je končana. Od danes dne 23. septembra dalje bosta na progji Maribor gl. k.—Rakek in Maribor—Zagreb j. k. zopet vozila D-brzovlaka št. 3 in št. 7/507 in od jutri 24. septembra dalje na isti progji D-brzovlaka št. 4 in št. 508/8 kakor pred ukinjenjem.

MASARYK BRATISLAVSKIM NEMCEM.

Praga, 23. sept. Pri svečanem sprejemu predsednika dr. Masaryka v Bratislavi je imel zastopnik tamošnjih Nemcev pozdravni govor, na katerega je predsednik Masaryk v svojem odgovoru izjavil, da je bil vedno najodločnejši nasprotnik vojaškega imperijalizma. V času vojne je stal na strani svobodomnosti in se je boril za svobodo češkoslovaškega naroda. Sedanj mir je kakor vsako človeško delo nepopoln. Kar se tiče narodnostnih manjšin, ni v vsej Evropi države, ki bi jih ne imela in kjer bi se etnografske meje strinjale s političnimi. Kar se njega tiče, bi takoj sprejel čisto etnografske meje, toda radi gospodarskih razlogov je to nemogoče.

KONFERENCA DR. BENEŠA Z KANCLERJEM DR. SCHOBROM.

Dunaj, 23. sept. »Politische Korrespondenz« piše: Sestanek češkoslova-

škega ministra za zunanje posle dr. Beneša in zveznega kancelarja dr. Schobra se je vršil danes dopoldne v Hainburgu. Češkoslovaški minister je dospel iz Bratislave v Hainburg. Konferenca se je začela ob 9.45. V porazgovorih obeh ministrov so se podrobno razpravljala vprašanja splošne politike pa tudi zapadno-ogrsko vprašanje in možnosti hitre rešitve teh vprašanj, ki bi tudi zajamčila pravico in mir v Srednji Evropi. Konferenca je trajala skoraj do 13. Potem se je odpeljal češkoslovaški zunanji minister v Prago.

Borzna poročila.

Zagreb, 23. sept. Devize: Berlin 201—205, Italija izplačilo 880—885, ček 860—865, London 790—800, Newyork 209—211, Pariz 1500—1545, Praga 250—255, Dunaj 12.30—12.70, Budimpešta 28.50—29.50, Bukarešta 202—208. Valute: Dolarji 205—208, avstrijski krona 14.50—15.50, carski rublji 16—18, napoleondori 610—630, remške marke 198—204, italijanske lire 870—880.

Beograd, 23. sept. Valute: Ameriški dolarji 52.325, bolgarski levi 37.50, romunski lei 52.375, nemške marke 50.75, češkoslovaške krona 52.62, avstrijske krona 3.60. Devize: Pariz 375, London 199.25, Newyork 524.50, Dunaj 3.19, Praga 53.40, Rim-Milan 244.575, Sofija 37.375, Bukarešta 52, Solun 230.50, Berlin 50.275.

Praga, 23. sept. Valute: marke 82.50, švicarski franki 1590, lire 358, francoski franki 623.50, sterlingi 328, dolarji 87.50, dinari 159.25, lei 77, levi 57.50, avstrijske krona 4.57, poljske marke 0.90, ogrske krona 11.60.

Dunaj, 28. sept. Devize: Amsterdam 58.150—58.250, Zagreb 873—877, Berlin 1697—1703, Budimpešta 266.50—269.50, Bukarešta 1635—1645, London 6855—6875, Milan 560—7580, Newyork 1825—1829, Pariz 13.055—13.095, Praga 2117—2123, Sofija 1270—1280, Varšava 30—32, Curih 31.475—31.525. — Valute: Dolarji 1805—1809, bolgarski levi 1225—1235, nemške marke 1694—1700, angleški funti 6830—6850, hol. guldinari 58.020—58.150, ital. lire 7515—7535, dinari tisočaki 3480—3500, stotaki 3470—3490, poljske marke 31.25—33.25, lei 1630—1640, švic. franki 31.425—31.475, češkoslovaške krona 2112—2113.

Curih, 23. sept. Devize: Berlin 5.37, Holandija 184, Newyork 579, London 21.68, Pariz 41.30, Milan 24, Praga 6.80, Varšava 0.10, Zagreb 2.60, Budimpešta 0.77, Bukarešta 5.30, Dunaj 0.52, avstrijske krona 0.32.

Franc Šuklje. Politična razmišljanja.

IV.
Slovinci smo žalibog presneto slabi politiki. Pred vsem nas tepe huda razvada, da se le preradi udajamo posameznim besedam natolcnicam, ne da bi poskušali prodreti njih jedra, ne da bi jih »konkretirali«. Tako tudi dandanes z geslom: avtonomija! Vsakdo ga rabi, koliko pa jih je, da bi si kaj konkretnega mislili pod to besedo?

Odtod izvira, da v nas šestokrat in celo iz ust strankarskih voditeljev odmeva glas: »Mi zastopamo centralizacijo v ustavi, avtonomijo v upravi.« In vendar sta ustava in uprava tako ozko spojeni med seboj in zverženi, da je dejansko v političnem življenju povsem nemogoče jih strogo ločiti. O tem se uverite takoj, kakor hitro poskusite, speljati svojo misel do polne realnosti.

Umerjena avtonomija v ustavi, umerjena avtonomija v upravi! Počasi moramo vendarle privaditi svoj narod, da si sam uredi svoje posle. To delo je potrebno tembolj, ker smo Slovenci vzrasli v morečem ozračju avstrijskega upravnega močvirja, kjer se samouprava ni mogla nikoli ukoriniti. V krvi nam je, da drage volje pripuščamo, da za nas misli gospod okr. glavar ter nas z modro, dasi malokdaj rahlo roko vodi oblastni žandar. In vendar je avstrijska uprava, po kateri še sedaj vzdihuje marsikateri zaslepljenec v Sloveniji po pravici bila razvita po celem svetu, zbog svoji požarnosti, brezdusnosti in neokretnosti!

Ze nad tri leta je tega, odkar sem na poziv bivšega narodnega sveta še pred razpadom, priobčil serijo člankov o reformi naše uprave pod naslovom: »V zaželjeni deželi«. Dokaj se je takrat pisalo o nji, še več govorilo. Vendar sem mogel udeležiti, da izmed vseh, ki so bili reagirati na mojo razpravo, niti eden ni bil popolnoma pogodil jedra in vodilne misli mojega umovanja. Se smo takrat stali pod avstrijsko vlado in pisati sem moral previdno; šestokrat nisem smel svojim mislim dati one krepke oblike, odgovarjajoče mojemu temperamentu. Ali že tedaj sem jasno zahteval: »Dajte mesta lajškemu življu v upravi, ne prepuščajte je izključno birokratskemu gospodarstvu!« To načelo velja v prvi vrsti za pokrajinsko oblast. Po mojem mnenju, ne bi smel namestnik, ozir. veliki župan biti zgolj zaupnik osrednje vlade, temveč spravil bi ga ob enem v ožji stik z javnim mnenjem, z ljudsko voljo, izraženo v pokrajinskem zboru. Vsaj za izvršitev deželnih zakonov moral bi biti odgovoren domačemu parlamentu, pokrajinski zakonodajni skupščini. V tej zahtevi tiči mnogo več smisla, nego se na prvi pogled vidi. Podobna dolečba se nahaja tudi v najrazsodnejšem ustavnem načrtu, kar smo jih imeli v stari Avstriji: v kromeriški ustavi. In ne pozabimo Slovenci, da so na tem imenitnem operatu sodelovali najboljši možje, kateri sedanje parlamentarne prilikove nadkriljujejo, kakor nadkriljujejo veličastne Kamniške planine nizka brda Uransin, politiki kakor dr. Kavčič, dr. Ambrož in sloveči profesor pravoslovja dr. Kranjc!

Datje bi privolil deželni avtonomiji še drugo koncesijo: en del najvišjih uradnikov v pokrajinski vladi moral bi biti sestavljen iz pokrajinskega zbora, iz prosti izvoljenih prisednikov. Izbere naj jih deželni zbor iz svoje srede ali zunaj nje: zastopaj naj narodno mnenje v pokrajinski vladi. Naglašam danes golo načelo: o njegovem vdejetovanju se da razno ugibati, na primer, ali naj bodo vladni svetniki, iz-

voljeni od lokalne narodne skupščine enakovrstni referenti, kakor njih imenovani uradniški tovariši ali pa le koreferenti — z zgolj posvetovalnim glasom, glavna stvar se mi vidi, da je prebita ledena skorja, da je lajški element prodril v birokratsko domeno, da se je vez napravila med uradniško tradicijo in svežim dejanskim življenjem. Pokrajinska vlada dandanes združuje posle državne in avtonomne uprave, naj se ta združitev, zrcali tudi v njeni sestavi, naj spaja deželno in nekdanji deželni odbor pod šefom, imenovanim pač od osrednje vlade, odgovornem pa v gotovih, v ustavi jasno opisanih zadevah tudi deželnemu zboru.

Isto sodelovanje lajškov pri državni upravi zahtevam tudi pri prvi instanci. Vem, da treba v tem pogledu previdnosti. Navadni naš človek bode pri uradni pisalni mizi šestokrat neroden, oni strogi formalizem, ki ga urejena uprava vendar težko pogrša, ga bode motil in razburjal, torej bode vsaj v prvih početkih morda trebalo, da se od naroda izbranemu zastopniku pri okr. glavarstvu privošči le posvetovalni glas, vsaj za poskušnjo, — ali uverjen sem, tedaj bo mnenje njegovo jasno, beseda točna, nasvet pameten. Odprite na stečaj okna naših pisarn, da zamore v njene zaduhle prostore prodirati duh istinitega, pestrega življenja!

To je avtonomija, kakor si jo jaz predstavljam. Na Slovenskem za obe pokrajinski oblasti skupen deželni zbor, z omejeno zakonodajno kompetenco in voljenim deželnozborskim predsednikom. Na čelu uprave, državne in avtonomne, imenovan veliki župan, za pravilno vršenje deželnih zakonov, odgovoren deželnemu zboru, okoli njega pa v deželni vladi gotovo število od deželnega zbora, po proporciju za deželnozborsko dobo izvoljenih svetnikov, zastopajočih ladijski življ v upravi. Tudi v prvi instanci primeren delež prebivalstvu na javni upravi, vse to s tendenco, da se stopnjuje in pomnoži ta delež z razvojem samoupravnosti in politične zrelosti med narodom. Z eno besedo: avtonomija, katera nima na sebi nič separatističnega, razdirajočega, temveč obratno, le ojači in posevži državno misel.

To je moje mnenje o prečem dnevnem vprašanju. Uverenje je izkušnega politika, ki je ob enem imel dovolj prilike, se seznaniti v skrivnosti avstrijske državne in avtonomne uprave. — Tudi o izpeljivosti svojih načrtov ne dvomim. Nekaj podobnega sem razpravljaval v oni veliki štiridnevni debati, katera se je bila vršila v strokovnem društvu »Juristische Gesellschaft« na Dunaju na spomlad l. 1918 in mnogobrojno občinstvo, sestavljeno iz prvih veščakov na juridično-pravnem polju, iz teoretikov in praktikov, je glasno pritrjevalo mojim nazorom navzlic temu, da sem v svojem govoru dvakrat podiral narodno prepričanje ter odločno branil jugoslovansko misel zlasti proti znanemu dr. Pattacu. Na koncu obširne debate je stopil k meni stari grof Kietmannseg, mnogoletni cesarski namestnik na Nižje Avstrijskem in bivši minister ter mi je naravnost dejal, da je »bil moj govor najboljši v celi štiridnevni debati«. Staremu priznanemu praktikumu v javni upravi, se je tedaj dozdevalo, da se dajo uresničiti moji nazori. Ali bodo tako ugodno sodili tudi moji ožji rojaki? Tudi danes sem pripravil na odklonitev in sicer z obeh strani, od pripadnikov centralizma in od oznanjevalcev avtonomije. Eni me utegnejo ožigosati kot nevarnega pre... drugi mi bodo očitali strahopetno malodušnost. Nič za to, saj nisem razvajen po nezasluznem priznanju in dokaj sem neobčutljiv tudi proti nezasluzeni graji. Povsem

zadovoljen sem, ako moja »Politična razmišljanja« vsaj nekoliko pripomorejo k temu, da se boj za centralizem ali avtonomijo iz meglenih višav praznega besedovanja premesti na trdna tla politične realnosti!

Na Kamnu, sredi septembra 1921.

Srednjeveško italijansko nasilje.

Čitalo se bo kakor roman iz srednjeveških inkvizitorskih časov, pa vendar je to gola, bridka resnica in žalostna slika samovoljnosti in nevdružnosti, katera je izpostavljena usoda naših neodrešenih bratov onkraj Snežnika. Pa naj govore dejstva sama zase.

Na hribu Cappucciu poleg Tržiča v italijanskem delu Goriške so zasačile oblasti nekoga Ivana Bon, ki je izkopal grobove v vojni padlih italijanskih vojakov, da bi jih oropal, odnosno kakor gre. tudi verzi, da bi izkopal kosti zakopanih in jih prodajal v tovarno za lim ali milo. — Kričeči plakati v vseh barvah so bili nalepljeni na mah, ne da bi se prej stvar natančneje preiskala, po tržaških vogalih in hišah o oskrunjenju, ki so ga izvršili Slovenci — proglasili so namreč Bona za Slovenca — nad grobovi slavnih ital. vojakov. Fašistovsko glas. »Il Popolo di Trieste« je v svojih kolonah spremljal to brezvestno gonjo proti Slovencem, kričal je krvno maščevanje nad njimi. Italijanskim fašistom dobrodošla preteveza, odnosno umetno izkovan povod: Zažgali so v mirni noči Narodni dom pri Sv. Ivanu, razbili so opremo hotela Evropa in natepli število slučajno tam se nahajajočih Slovencev. Zažgali so par dni kasneje Narodni dom v Rojanu. — Vse italijansko-šovinistični Trst in ostala ital. javnost v kraljestvu je razkričala barbarstvo Slovencev, ki skrunijo grobove slavnih ital. vojakov.

Kaj pa je le par dni za tem dokazala neovržno zmagujoča resnica?

Oče Ivana Bona se je rodil v Rutarsu (pri Krminu), mali vasi na Furlanskem in ne pozna drugega jezika nego italijanski, odnosno furlanski. — Zadnjih 14 let je Bonova družina, — poleg imenovanega Ivana Bona je še sedem otrok — v Zdravščini. V družini govorijo le furlanščino. Dopoljujejo si vsi člani družine izključno v italijanščini. O skrunjevalcu grobov, Ivanu Bonu, je izrekla sama njegova mati, da naravnost prezira Slovence, da noče niti slišati tega jezika. Še lepše Kot ujetnik na Ruskem je med vojno prišel v Italijo in je tam vstopil v italijansko legijo, ko se je imela bojovati na strani Italije proti Avstriji. V Italiji je ostal do meseca marca tega leta. Nastaniti se je hotel v Turinu kjer ima svojo zaročenko.

Torej taka je prava resnica. Zaveden Italijan, še več, italijanski legijonar, je skrunil grobove svojih sobojevnikov. Zato pa so morali in morajo primorski Slovenci tako ogromno trpeti. A ni se našla v italijanski javnosti poštna oseba, ki bi imela pogum, tako zlikovstvo javno žigosati. Ko je »Edinost« v ostrem članku obsodila tako brezvestnost v članku »Vitezom ognja«, kakor imenuje fašiste, in pozvala »Popolo di Trieste«, naj pre klič svoje nesramno klevetanje Slovencev sta poslala glavni urednik lista »Popolo di Trieste« in tajnik fašistovske organizacije v Trstu svoje priče 70 letnemu ravnatelju »Edinosti«, gospodu Maku Cotiču ter zahtevala zadostneje za — žalitev! Obojestranske priče so sicer dognale sporazumno, da ravnatelj »Edinosti« g. Cotič, ni osebn nikogar žalil. S tem je bila osebna stran te zadeve rešena, a stvar sama je ostala neizpremenjena: Ivan Bon, ki

je izkopal mrliče na hribu Cappucciu je Italijan.

»Čast našega ljudstva«, je naglašala »Edinost«, nam nalaga dolžnost, da gremo tej stvari do dna. Radi dogodka na Cappucciu je prišla namreč na naš narod ena največjih nesreč, ki je vzela tržaškemu Sloventstvu njegovo zadnje kulturno središče. Dobro ime našega ljudstva je bilo v najširši italijanski javnosti omadeževano. Na podlagi neresnične vesti so skalili pošteni sloves Slovencev in jih izročili občnemu zaničevanju.

Očito je torej italijansko banditstvo, ki deluje na Primorskem z ognjem, z bombami, s klevetami, s zavratnostjo za svoje »idealne« cilje. A privsem tem mora italijansko viteštvo nositi pred evropsko javnostjo sramotni žig, da je oskrunjevalec grobov italijanskih vojakov, radi česar so se tako kruto in brezvestno maščevali nad Slovenci — Italijan.

Dogodek, ki naj bi služil v zasramovanje in ponižanje našega ljudstva, se spreminja v najtežjo obsodbo političnih razmer, v katerih morajo naši bratje živeti v neodrešenih krajih.

Naravno, da bi hoteli sedaj ti vitezi na vse kriplje dokazati, da je Bon vendar Slovenec. In tu začneja drugo še bolj gnjusno poglavje, ki spominja na srednji vek in njegovo inkvizicijo.

Dogodki, ki sledijo, jih objavljajo glavni urednik »Edinosti«, dr. E. Besednjak, v svojem listu od srede 21. t. m., to je znak, da se popolnoma zaveda svoje odgovornosti. Naj sledijo ti prizori tudi za čitatelje v svobodni domovini, kakor so natisnjeni v tržaškem listu. — Skoda bi bilo za, vsako besedo in vsako črto, ki bi jo spreminili:

»Dognali smo namreč, da je dva dni po požigu Narodnega doma« pri Sv. Ivanu prišel ob 5. uri pop. k staremu Bonu orožnik in ga pozval, naj se poda nemudoma na civilni komisariat v Gradisco. Starec se je takoj predstavil komisariju in ta je začel nemudoma svoje izpraševanje: »Kako se imenujete?« — »Anton Bon, sin Ivana Bona.« — »Zares oče lepe mrhe ste!« — »Vaš sin bo ustreljen!« Starec se je začel od strahu tresti in je gledal preplašeno po sobi. »Anton Bon, vi ste Slovenec.« — »Gospod jaz sem Furlan.« — »Nel Vi ste Slovenec. Vi imate obraz Slovenca ali Nemca.« — »Gospod, jaz sem Furlan.« — »Bon, povejte, kje ste rojeni.« — »V Rutarsu, gospod.« — »Kje je to Rutars?« — »Rutars leži nad Krminom, gospod, gospod.« — »Bon! Ali ne govorijo ljudje v Rutarsu slovensko?« — »Ne, gospod, tam govorijo furlansko.« — »Ne, vam rečem. Tam govorijo slovensko, slovensko, slovensko vam rečem!« — »Gospod, oprostite, tam so Furlani doma. Govorijo furlansko.« — »Bon, jaz Vas nemudoma ustrelim s samokresom. Če najdem samokres pri sebi, Vas na mestu počim!« Komisar je postal besen. Začel je iskati po mizi orožje.

Starcu je postalo tesno v grlu, odrevenel po vsem telesu. Mož ima težko srčno hibo, je bolan na želodcu in v nogah. Ko se je vrnil iz begunstva v Zdravščino, se je vlačil po dveh palicah.

Roitemu starcu so se zameglile oči, ko je gledal togotnega komisarja. »Bon, poslušajte! Prej bomo dali postreliti Vašega sina pred vrati Vaše hiše. Javno pred ljudstvom, da ga boste vsi videli. To vam bo služilo v zgled. Potem bomo pa dali postreliti vsa družin!« — »O, dober Bog!« — »Nič Bog. Sedaj ne govorimo o Bogu.« —

Komisar se je vzdignil in izginil iz sobe. Sel je najbrž poizvedovat, če je Rutars res furlanska vas.

Ko se je vrnil k Bonu, je bil tihi. Korakal je gori in doli po sobi. »Povejte mi,« je povzel, »kje je vaša hiča v službi!« Stari Bon ima 16 letno hčero, ki služi v Gradisci v ljudski kuhinji. — »Povejte mi, kako se imenujejo njeni gospodarji!« Starec je bil ves zmešan. Vedel ni več ničesar. Spominjal se ni niti rojstnega leta žene in svojih hčera. — »Glejte, je vzklilnil komisar, kako me vleče za nos! Treba ga je takoj ustreliti.« Stopil je k telefonu in zaukazal: »Poslijte orožnika! Naj prinese s sabo puško, kajti treba je ustreliti moža na licu mesta!«

V tem času so bili šli po 16 letno Bonovo hčero v Gradisco. In res stopita v sobo orožnik in Bonova hči. Oče in njegov otrok si stojita nasproti. »Ali poznaš, dekle, tega starca?« — »Moj oče je!« — »Dobro. Povej, kje si rojena!« Stari Bon hoče pomagati prestrašeni hčerki in odgovori: »Medani!« »Proč z njim — zavpije komisar — vtaknite ga nemudoma v zapor!«

Orožnik pele iz sobe trepetajočega starca. Šestnajstletno dekle ostane samo v izbi. Komisar jo sprašuje o njenih starših, bratih in sestrah. »Vi ste Slovenci, ni res!« — »Ne, gospod, mi smo Furlani.« — »Tebe bomo tudi ustrelili. Vso družino bomo postrelili!«

Vsi napori so bili zaman. Ko je komisar to upvidel, je izpustil očeta in hčero na svobodo. Polna strahu in trepetajoča od nog do glave sta bežala domov. Tam sta pripovedovala preplašeni družini, kar se jima je pripetilo.

Bonova družina je tudi nam pripovedovala o teh strašnih dogodkih. Stari Bon je pripravljen potrditi resničnost svojih izjav s prisego.

Dejstva sama na sebi govorijo s tako močjo, da bi vsaka naša beseda le oslabila njih mogočen vtis.

Dr. E. Besednjak
glavni urednik »Edinosti.«

Ali naj mi kaj dodamo k tem gojim dejstvom? Bilo bi odveč! Saj bi tudi čitatelj, ki je prečital vrste teh grozodejev in nasilstev, ne bi bil v stanu, preiščevati komentarje. Naj le dodamo še eno sulo dejstvo, da se vsa ta fašistovska in šovinistična nasilja nad našim življenjem v neodrešenih krajih, vsa ta grozodejstva, vse te klevete godijo ne samo ob pasivnosti italijanskih državnih oblasti, nego javna je tajnost, da se vse to godi z vednostjo ital. oblasti in da one to početje, nevradne moderne pravne države, odobravo in podpirajo. O tem zadnjem dejstvu bomo še imeli prilike govoriti na podlagi nadaljnih nepobitnih dejstev.

Položaj v Mali Aziji.

Kakor je podoba, se potrjujejo vesti, da so Turki ustavili Orke na njihovem prodiranju proti Angori. Točnejših poročil o obsegu grškega poraza, še ni, ker ni mogoče presoditi koliko je verjetni uradnim poročilom iz Angore, grška pa so postala preveč redkobesedna.

Kot boljše se navaja reka Sakarila. To je reka, ki teče v srednjem delu od juga proti severu, pozneje pa zavije proti zapadu in se izliva v Črno morje. Na poti iz Eski-Sehra, Kljuthajle in Afium-Karahisarja v Angoro je treba iti čez njo; z masivnimi pogorji, ki se dvigajo ob njej nudi branilcu pripravno bazo, da poskusi ustaviti. Mnoge volke so že prodirale po tej poti v notranjost Male Azije, premnože izmed njih z neuspehom. Ta je vodila znan-

Michél Zevaco: „NOSTRADAMUS.“

»Kralj francoski!« je izpregovoril Loyola s svojim suhim, rezkim glasom, »vaše veličanstvo, je izmed najlepših biserov krščanskega sveta. Boste li trpeli, da ga gloda rja krivoverstva? Le malo časa mi še ostane za to solzno dolino, veličanstvo, zakaj Bog me kliče: govoril bom tedaj kratko in jasno. Vprašam vas: kadar stopim pred svojega božjega gospodarja in me On povpraša, kaj sem storil za Cerkev Jezusovo, all naj mu odgovorim, da se mi je sicer posrečilo oteči Španijo in obvarovati Italijo, ne pa tudi iztrgati Francije znanju, ki streže nanjo s svojimi otrovanimi kremplji? ...»

»Kaj naj storimo?« je vprašal Henri ves začuden.

»Iztrebimo protestante!« je zarčeval Guise.

»Kaj naj storimo, sire?« je zamrmral kardinal Lorenski. »Ta sveti mož vam pove. Poslušajte ga, zakaj Bog sam vam govori z njegovimi usti.«

»Eh, sire.« je šepnil Saint-Andre kralju na uho, »repušile vsa težka dela nam in pridržite si zgolj prijetno breme vladanja. Zaupajte meni skrb, da bo ta prijetnost vsako jutro nova.«

Saint-Andre, ki je dobro po 1 kraljevo nprav, je bil ubral dovze no struno. Kralj se mu je nasmehnil. Njegov smehljaj je preskočil na blede maršalovo lice. Saint-Andre se je obrnil k Loyolu ter mu dal znamenje, da lahko govori.

»Treba je oteči Francijo.« je povzel Loyola z nekakšno grobostjo, ki pa ni bila brez divje veličine. »In kaj je rešilo Španijo, sire? Inkvizicija! ... Kaj je oteilo Italijo? Inkvizicija! ... Kaj more tedaj rešiti Francijo, ako ne Inkvizicija? ... Kralji! Mi zahtevamo, jaz zahtevam, Bog sam zahteva, da uvedete Inkvizicijo na Francoskem! ...»

Strašni starec se je vzravnal v svoji ogoljeni halji; njegovo čelo je zažarelo. Osebe, ki so stale okrog kralja in prisostvovalce temu prizoru, so poslušale z zasoplo napetostjo. In v tej dvorani, kjer je načelnik Družbe Jezusove izkušal skovati blisk zoper krivo vero, le malo korakov od mož, ki so pretresali groznno vprašanje, v tem kraju, klor so

padale krvave besede liki daljnji odmev bližajočih se pokoljev Jernejeve noči, je razlivala godba lutenj in viol svoje sladke, otožne melodije, so plešale lepe ženske, so se smejali mladi gospodje — v tem ozračju, polnem parfumov vonjav, v lesketu veselosti, v čaru louverške slavlja, kamor ni segal niti zlovešči šum kraljestva, ne tožbe ljudstva, ne jok, ne stek, ne škripanje z zobmi! ...

Henri II. je pogledal okoli sebe. Videl je same spačene obraze. Le Katarina de Medicis, Diana Potterška in Marija Stuartova so ostale mirne sredi neurja, prva iz politike, druga, da bi prikrla svojo pravo misel, a tretja, ker ni mogla verjeti, da bi bil strašni predlog sprejet.

»Nu, končno.« je zamrmral kralj, »kdo ve, ali se ne bi res marsikaj uredilo tem potem? ...»

Že je hotel reči »da« in dati usodno povelje ...

»Gospod Nostradamus!« je zaklical glasnik v tistem odločilnem trenutku. Vsa dvorana je vztrepetala ob nepričakovanom klicu tega imena; igralci so odložili karte, ples je prenehal, neodoljiva radovednost je pometla vsa raznolika čuvstva te množice kakor tajinstven vihar, in vsi, oč

kralja do Loyole, od Diane do Marije Stuartove, gospodične, gospodje in vojniki telesne straže, so uprli oči proti vratom in so videli vstopiti moža, obledenega v vijoličast baršun, ogrnjenege s satinastim plaščem, z roko oprto na ročnik dragocenega meča.

Nostradamus se je napolnil naravnost proti kralju. Toda v hipu, ko je stopil skozi vrata, je objel njegov pogled vsa množico, kakor je vsa množica zrla nanj; ženske so ocejevale njegovo obleko, ki se jim je zdela popolna v svoji sijajni, a enostavni skladnosti, moški pa so iskali napake v njegovem nastopu in so si morali priznati, da niti rojen princ ne bi mogel pokazati več plemenite vedre mirnosti sredi te bliskavice tisočerih pogledov.

Nostradamus je na prvi mah opazil Roncherollca; srce se mu je skrčilo v prsih. Zagledal je maršala de Saint-Andreja, in trepalnice so mu jedva vidno vzdrgetale. Videl je kralja, in blede lice mu je pokrila rahla rdečica. Strašne kletve so mu zavrele v duši, ko se je priklonil Henriju II. ...

»Sire,« je dejal z rahlim, mirnim glasom, »vaše veličanstvo mi je sporočilo ... da naj se zglašim ob

desetih. Evo me, na vašo kraljevsko razpolago.«

»Sire,« je kričnil menih z rezkim glasom, »oprocite ogorčenju, ki se ne da premagovati! Sire, v imenu zaupanja, ki mi ga izkazujete, in v imenu presvetlega Očeta vsega krščanstva, va, ki mu celo kralji dolgujejo pokorščino, zahtevam od vas artilicijo tega sleparja! ...»

Tisina groze je legla na množico dvojevanov. Slišalo se je malone utripljanje src in dviganje stisnjenih prsi. Nostradamus je počasi vzravnal svojo visoko postavo.

»Gospod menih,« je dejal mirno, »pozna se vam, da ste tujec; drugače bi morali vedeti, da francoski kralji niso vajeni aretirati svojih povabljenih gostov.«

Pohvalno mrmranje je sprejelo te besede. Nostradamus pa je nadaljeval z glasom, ki je zavnel mahoma kakor bron:

»Sicer pa, če bi tudi kralj hotel pozabiti viteške navade francoskega dvora, ne bi našel nikogar, ki bi se drznil položiti name roko!«

Vsa množica se je zgenila od strmenja in vztrepetala spriču tolike smelosti.

»Sire,« je zagrmel menih, »slepar vas izlival!«

Koroško.

Strahna nesreča. V Pevni pri Gorici je zgorela baraka, v kateri sta stanovala zakonska Josip in Marcela Fiegel z dvema otrokoma. Mož je bil na delu in žena mu je nesla kosilo. V tem je pa izbruhnil požar. Ko se prihiteli skupaj sosedje, se je že sesula streha in pokopala oba otroke, 4 letnega Stankota in 2 letnega Josipa. Ogenj sta bržkone povzročila otroka.

Drobiž.

Neprijetna zamena. Ko se je vozil rumunski kralj v Pariz, je poslal na čeladek pariške policije auto-pilota, ki naj vodi kraljev avto v določen hotel v mesto. Pilot pride do kraljevega avtomobila in pravi šoferju, da naj vozi za

njim. Rekel mu je čisto tovariško: »Glej stari, vozi za mano, pa boš dobro vozil!« Nato je odstopil in predpisano vojaško pozdravil kralja v vozu. Vsaj on je tako mislil. Toda nesrečen slučaj je hotel, da je ravno tisti čas kralj sam vozil avtomobil, v kraljevem vozu je pa sedel njegov šofer. —

Proda se:

KAVARNIŠKO OPRAVO
kompletno, zelo lepo, velikomestno, moderno proda Tiskarna Sava d. d. — Kranj. Istotako je dobiti več oken in vrat za podo in hleve. 1942

KLAVIR
(Stuzflügel) — dobro ohranjen — se ceno proda. Naslov pove upravnistvo »Jugoslavije«. 1953

2 ENONADSTROPNI HIŠI
z lepim vrtom. Cena zmerna. Eno stanovanje kupcu na razpolago. Naslov v upravi lista. 1941

KRTAČE
za obleko in likanje, ribarice brez in z korenino, zobne, mazalke, konjske, omela motvoz (špača) čevljarsko prejo priporoča veletrgovina Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1816

VILA S 4 HA ZEMLJIŠČA

(njiva, travnik, vrt, vinograd) z gospodarskim poslopjem in gostilniško koncesijo v zdravilišču Rogaska Slatina št. 32. Pred vilo salon. Cena dinarjev 96.000. 1949

POSESTVO

z vso pritlikino, 28 oralov zemljišča, obstoječe iz vrta, njiv, travnikov, gozdov in pašnikov ter 10 minut od fare 5 min. od Sole in želez. postaje oddaljeno, se takoj za 350.000 din. proda. Več povelj posestnik sam. Franc Gode, Koblarji 28. Kočevje. 1945

KOMPLETNA, MODERNA JEDILNA SOBA IN KOMPLETNA, MODERNA SOBA ZA GOSPODE
se proda radi premestitve. Cena primerno nižja. Dopsi pod »Selitev št. 1954« na unravo. 1954

Službe:

MIZARSKI POMOČNIKI
izvežbani v fanirju se sprejmejo v trajno delo. Hrana in stanovanje v hiši, ali izven. Ivan Pretnar, strojno mišarstvo Milno, Bled, G. Ljnsko. 1945

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
prvovrstno moč sprejemem takoj. Franc Rupnik, krojač. Dol. Logatec. 1946

Razno:

LOUISE DE SCHLUDERMANN
maitresse diplomée des langues française, anglaise, italienne. Ljubljanska cesta 18. 1950

Naročajte »Jugoslavijo« !

IVAN ZAKOTNIK,

mestni tesarski mojster

Telefon 379 LJUBLJANA Dunajska c. 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrišja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezev in mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

Več lesnih strokovnih delavcev

stolarjev, strugarjev, mizarjev in parketnega predelavca,

ki je vajen vseh parketnih strojev sprejme v trajno delo za nov oddelek tovarne podpisano podjetje. V poštev pridejo samo večji in stalni delavci z dobrimi izkazili. — Pismene in ustmene prijave opremljene z natančnimi podatki o družinskih razmerah in dosedanjih zaposlenosti, rojstnem kraju in starosti na:

REMEC Co., tovarna upognjenega pohištva, Duplica pri Kamniku.

»TRIGLAV« trgovska, komisijska delniška družba v Sarajevu.

prevzema zastopstva in samoprodajo od raznih industrijskih podjetij v Sloveniji v svrhu upeljave slovenskih produktov v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v Dalmaciji in Črni gori. Cenjene ponudbe na zgornji naslov.

Kranjske klobase

prvovrstno blago, razpošilja od 5 kg naprej.

K. JARC, Ljubljana, Hrdeckega vas 34.

Razprodaja

vinske posode, barelov, 3 aparatov za filtriranje dokler traja zaloga.

J. Augustin

Ljubljana, Dunajska c. 36.

Šolski zvezki,

lastna zaloga L 1, L 2, L 3, L 4, L 5, (L 6, za cirilico) 8 listov, 100 kom. K 110.—. Nadalje od 12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80, listov male in velike.

Vse šolske potrebšline.

Cigaretetni papir,

Olleschau, Abadie, itd. Stročnice št. 2 in 3.

Svilen in krep papir. Venci in šopki za neveste, Perje za rože. Pratique Družinske in Blaznikove. Razpošilja po nizkih cenah.

Uran - Papirnica

Ljubljana, Mestni trg 11.

Imam na drobno v zalogi večjo množino

prešitih odel,

(kovtre) od 450—600 K.

KARL PRELOG,

Ljubljana, Stari trg št. 12.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebšline. kroje, telovadne obleke, čevlje, ovrtnike gumba za člane in članice. Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER

Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Prodaja surovega zlata in srebra

v zobotehniške in zlatarske vrhe

J. AUGUŠTIN, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Vedno velika izbira vseh vrst

bombaža, sukanca, kvačkanca, nogavic,

za dame in gospode, ter galerije na debelo.

Karol Prelog, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 11.

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da nimam v moji trgovini nobenega družabnika, še manj pa družabnice. Tudi nima moja sestra Marica pravico v mojem imenu prodajati slabše blago in po višji ceni, ter mi s tem krati ugled moje trgovine.

Opozarjam vsacega, kateri bude zlorabljal moje ime da ga bodem sodnijsko zasledovala.

ANGELA POLIČAR, trgovina žganja, ŠT. VID.

KUPIM

večjo množino bukovih drv (in tudi drugih trdih drv) franko vagon nakladalna postaja. Cenjene ponudbe na naslov »DRVA« poštni predal št. 21. Maribor.

Dospeli so najnovejši jesenski in zimski vzorci

DAMSKIH KLOBUKOV

Cenj. dame se vljudo vabijo na ogled brez prisilnega nakupa. Cene konkurenčne, ker se preoblikuje v zvršen nahajajoči se delavnici. Specijalna predelavnica starih žametastih in svilnatih klobukov po najnovejših vzorcih ter preoblikovalnica moških klobukov.

Za obilen obisk se priporoča.

Marija Jeglič, modistinja, Ljubljana, Slomškova ulica 27.

BETON-ZELEZOBETON-VODNE ZGRADBE-ELEKTRARNE

Jnž. Laurencič & Co. STAVBENO PODJETJE

LJUBLJANA RIMSKA CESTA N° 2

IZRABA VODNIH SIL

ŽAGE-MLINI-JEZUZI-HIŠE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI

PRORABUNI-NAČRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Ministrstvo financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500.000.000.

POZIV NA VPIS.

Minister financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 v zakonjene s členom 130 Ustave pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobrobitja kakor: popravilo, izvršitev in razširjanje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebjavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonitih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih takó tudi ostalih (oblastnih, okrožnih sreznih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ:

Dr. Kosta Kumanudi, l. r.